

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2026 r. w Warszawie wniosku B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o zbadanie spełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego Marcina Krajewskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 33/26 z powództwa B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
przeciwko Gminie Miasta T.
o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

2 kwietnia 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. (powoda w sprawie przeciwko Gminie Miasta T.) o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez Sędziego Sądu Najwyższego Marcina Krajewskiego, będącego członkiem składu wyznaczonego do rozpoznania sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą II CSKP 33/26.

16 kwietnia 2026 r. dokonano losowania członków składu orzekającego w sprawie wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności (obecnie sprawa III CB 17/26).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Już na wstępie, nawiązując do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2026 r. (I ZB 51/23), należy wskazać, że wniosek powoda zasługiwał na odrzucenie. Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela ocenę dokonaną we wskazanym uzasadnieniu w odniesieniu do znaczenia - dla tego rodzaju spraw - wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 25 lutego 2026 r. (SK 68/25).

Zgodnie z art. 29 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym w ramach działalności Sądu Najwyższego lub jego organów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa. Nadto, na podstawie art. 29 § 3 ustawy o Sądzie Najwyższym niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Jednak na podstawie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

W niniejszej sprawie wniosek został złożony względem sędziego Sądu Najwyższego (odpowiednio do art. 29 § 6 ustawy o Sądzie Najwyższym), przez powoda (uprawniony - art. 29 ust. 7 ustawy o Sądzie Najwyższym), w sprawie II CSKP 33/26 (odpowiednio do art. 29 § 6 pkt 1 ustawy o Sądzie Najwyższym), w ustawowym terminie (odpowiednio do art. 29 § 8 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi, że wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz

z dowodami na ich poparcie. Wymagania te powinny być spełnione pod rygorem odrzucenia wniosku bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Złożony wniosek nie spełnia opisanych wymagań. Z uzasadnienia wniosku wynika, iż zgłoszone żądanie motywowane jest faktem powołania sędziego Sądu Najwyższego Marcina Krajewskiego na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (temu poświęcono wywód zawarty na s. 2-5 pisma). Jednak nie wskazano na inne okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego Marcina Krajewskiego. Wnikliwa analiza tej części uzasadnienia wniosku prowadzi do uznania, iż oprócz uogólnionych wywodów odnoszących się do gwarancji procesowych co do niezawisłych i bezstronnych sądów (wynikających z szeroko rozumianego prawa europejskiego) oraz uwag w przedmiocie powoływania sędziów w Polsce, nie wskazano w nim na okoliczności bezpośrednio związane z osobą sędziego Marcina Krajewskiego, które byłyby w jakikolwiek sposób powiązane z wymogiem formalnym wniosku przewidzianym w art. 29 § 9 w zw. z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Sprowadzenie wymogu wykazania „okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu” do kwestii orzekania (tutaj sprowadzającego się do faktu podejmowania czynności orzeczniczych, bez ich szczegółowego wymienienia) przeczy idei instytucji przewidzianej we wskazanym przepisie. Opisane wadliwości proceduralne nie będą bowiem miały znaczenia dla samej niezawisłości i bezstronności sędziego w sytuacji, gdy nie łączyły się z okolicznościami pozaprawnymi (przykładowo: towarzyskimi, politycznymi, sytuacyjnymi itp.) i nie miały służyć realizacji tych okoliczności. Gdyby uprawniony wykazał, że opisane wadliwości proceduralne wystąpiły w powiązaniu z okolicznościami pozaprawnymi, wtedy należałoby uznać wniosek za zasadny. Właśnie w ten sposób określił to Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 9 lipca 2020 r. (C-272/19, VQ), podkreślając, że „co się tyczy warunków mianowania sędziego orzekającego w sądzie odsyłającym, należy na wstępie przypomnieć, że sam fakt, iż władze ustawodawcze lub wykonawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeśli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji

i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków" (zob. też postanowienie SN z 12 kwietnia 2021 r., I NZP 1/21).

Powyższy wywód potwierdza kierunek przyjęty przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 24 marca 2026 r. (C-522/21).

Istotą kontroli i stosowania kryteriów określonych powyżej jest zapewnienie rozpoznania sprawy przez sąd spełniający kryteria niezależności i bezstronności, a nie następcza kontrola aktu powołania sędziego. Kontrola ta ma charakter wstępny i następuje na etapie uchwał o rekomendowaniu sędziego, wyłącznie w sytuacji ich zaskarżenia do Sądu Najwyższego. Inaczej prowadziłoby to do naruszenia prerogatywy Prezydenta RP do powoływania sędziów, w świetle potwierdzonej także przez Trybunał w wyroku z 19 listopada 2019 r. niedopuszczalności kontroli sądowej aktów ustrojowych Prezydenta RP (postanowienie SN z 16 czerwca 2021 r., I NWW 27/21).

Ponadto należy zauważyć, że uprawniony nie zawarł w uzasadnieniu wniosku wyводу dotyczącego naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności mogącego mieć wpływ na wynik sprawy. Ponownie należy przypomnieć, iż art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszcza badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. W przedmiotowej sprawie uprawniony nie wykazał:

- okoliczności, które wskazywałyby na naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności (nie wskazano na żadną sprawę, w ramach której ów standard – z racji na status sędziego Marcina Krajewskiego – został naruszony),

- okoliczności, które wskazują na możliwość oddziaływania na wynik sprawy (nie wymieniono ani jednej sprawy, w której do tego doszło, a która była rozstrzygana przez sąd, do składu którego był wyznaczony sędzia Marcin Krajewski).

Wbrew art. 29 § 9 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym uprawniony nie przytoczył dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Choć ustawodawca w art. 29

§ 5 ustawy o Sądzie Najwyższym używa sformułowania „może doprowadzić ...”, to nie oznacza to, że uprawniony w swoim wniosku może jedynie wskazywać na przypuszczenia, przewidywania lub abstrakcyjne rozważania dotyczące relacji między spełnieniem przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności a naruszeniem standardu niezawisłości lub bezstronności, mającym wpływ na wynik sprawy.

Zatem wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych.

Ubocznie jedynie należy wskazać, iż możliwość odrzucenia wniosku w składzie jednoosobowym na posiedzeniu niejawnym, została już dostrzeżona i przeanalizowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (choćby w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22; uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2023 r. III CB 10/23 i wielu innych), a koncepcję tę Sąd podziela.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

Piotr Telusiewicz

Piotr Telusiewicz

[r.g.]